

Лобши Сада

БРОЈ
30Уређује и издаје
ДУШАН ЧАМПРАГ

Нови Сад, 6 август 1939

За уредништво одговара
ДУШАН ЧАМПРАГГОДИНА
XVI

ОД НЕДЕЉЕ ДО НЕДЕЉЕ
КРОЗ
ГРАД НОВИ САД

× Указом Краљевских Намесника, на предлог Председника Министарског Савета и Министра унутрашњих дела, одликован је госп. Драгомир Дривчић, помоћник Бана Дунавске бановине, орденом Југословенске Круне трећег реда.

× У присуству званичних представника војних и цивилних власти и великог броја грађана, Први ваздухопловни пук у Новом Саду прославио је на свечан начин своју славу Светога Илију, којом приликом је командант војне базе, пуковник г. Увелац одржао војницима врло леп говор.

× Српски учитељски конвикт у Новом Саду одржаће своју редовну годишњу скупштину у четвртак, 17 августа о. г. у 9 часова пре подне у друштвеним просторијама.

× Ауто-пук Прве армиске области у Петроварадину на свечан начин је прославио и ове године своју крсну славу Светога Илију, која је тридесета по реду.

× У Новом Саду је ових дана одржана конференција о грађењу кеја на Дунаву, којом приликом је шеф Речне пловидбе г. Петровић из Београда конференцију са председником Трговачко-индустриско-занатске коморе г. Јованом Ђулумом и главним секретаром г. др. Славком Станићем.

× Првим контролним радницама утврђено је да су извршене велике малверзације приликом лифровања заштитних цеви за градске бунаре. Лифроване су цеви краће него што је било прописано, тако да су грађани Новог Сада употребљавали прљаву и нездраву воду.

× Омладинска секција Друштва Фрушка Гора у Новом Саду, у заједници са омладинским удружењима, приређује овог лета први омладински логор у Фрушкој Гори, и то у времену од 15 до 31 августа.

× Решењем Министарства пошта, телеграфа и телефона, пошта ће се за време летњих врућина у Новом Саду разносити свега једанпут дневно. Ово решење ступило је на снагу 4 августа о. г.

× У прошлу суботу у ноћи, услед струјног прекида, који је изазвао пијани шофер Леонид Гајдајенко, рушећи електрични стуб, на углу Милетићеве и Јована Суботића улице, пола Новог Сада било је у мраку.

ОПШТИНСКА УПРАВА НА ДЕЛУ

Ми Новосађани, у последње време, ипак, имамо много среће. После претседниковања г. Косте Миросављевића, који је, заиста, доста учинио за наш град, дошла је управа г. дра Милоша Петровића, који је раније, у својству потпредседника општине, имао довољно прилике, да стекне неизмерно искуство у вези са нашим најважнијим комуналним питањима, које сада, као глава Новог Сада може свестрано да искористи и примени у свом не баш лакој раду, пуном одговорности.

Постављање г. др. Петровића за претседника новосадске општине, било је топло поздрављено од целокупног грађанства Новог Сада.

За прилично кратко време, наш уважени и веома агилни претседник општине г. др. Милош Петровић је показао и доказао, да му интереси грађана леже на срцу, и да својим способностима и великим талентом за мудро и енергично решавање разних комуналних питања има све потребне услове.

Ми се поносимо што имамо таквог претседника општине и од њега данас заиста, много шта очекујемо. А да г. др. Петровић испуни све наше наде, види се већ и из тога, што је данашња општинска управа у Новом Саду истински, одлучно и својски прионула својој послу и она се на делу показала лепше и јаче него све досадашње општинске управе у нашем граду, после ослобођења и уједињења.

Поред своје огромне заузетости, претседник општине г. др. Милош Петровић има још и довољно времена, да строго контролише не само рад градских чиновника и службеника, него да се стара и о свима осталим животним интересима, који нас новосађане у највећој мери интересују. Па не само да се г. др. Петровић заузима за важна питања, која тиште нас све, него он од срца и са много истрајности води бригу и о интересима новосадске околине.

Сем тога, наш заувимљиви и способни лорд мер се најживље интересује и за саобраћајне прилике, које знатно утичу на развој и напредак наше вароши.

И на свима другим доменима комуналне делатности, наш поглавар општине много ради и показује у свему највеће успехе. Тако се он стара бржљиво о давању припомоћи сиромашнијим новосађанима, а води бригу стално и о евентуалном побољшању материјалног стања градских чиновника и

службеник. И многа друга важна комунална питања се надаће забележена у нотесу на писаћем столу, у кабинету претседника општине као потсетник, шта све треба да се изврши од стране општинске управе за унапређење нашег дивног града, модерног, великог и напредног центра Дунавске бановине.

Г. Др. МИЛОШ ПЕТРОВИЋ
претседник новосадске општине

Каквим је темпом г. др. Милош Петровић, одмах у почетку почео своју свестрану и плодну делатност на челу градске управе, ми се можемо са пуно права надати, да ће се прво-класни комунални интереси Новог Сада ускоро, брзо, на један задовољавајући начин задовољити и да ће се коначно ликвидирати са старом, неумесном праксом, индоленцијом, одуговлачењем најважнијих и најбитнијих општинских проблема, који су граду Новом Саду, па и свима нама, причињавали огромне штете, па и прилично јаку нервоу.

Ми са своје стране упорно верујемо да ће, наш претседник општине испунити све оно, што је приликом свог доласка на високи положај преко штампе обећао. У то ми не сумњамо.

И ми желимо нашем лорд-меру у том свом важном, корисном и по нашу градску заједницу веома значајном послу, много лепих успеха, много среће и много добрих и практичних идеја и планова. Његова личност нам пружа сигурно јемство, да ће се комунални послови нашег града ускоро унапредити и да ће наш лепи Нови Сад поћи путем новог процвата и привредног и социјалног благостања.

Срећан и берићетан Вам рад, господине претседниче!

Д. Чампраг

ОД НЕДЕЉЕ ДО НЕДЕЉЕ
КРОЗ
ДУНАВСКУ БАНОВИНУ

× Бан Дунавске бановине г. др. Јован Радивојевић, разрешно је дужности досадашње чланове управе Пензионског фонда и поставио нове.

× За управитеља основне школе „Краља Петра“ у Иађији постављен је г. Ђока Поповић, а досадашњи управитељ исте школе г. Петар Лођанин, премештен је у својству школског надзорника у Ковачицу.

× У Сремским Карловцима одржаће се 30 септембра о. г. виноградарско-воћарска изложба, на којој ће изложити своје производе пољопривредници са подручја Срема.

× Нови претстојник градске полиције у Петровграду г. др. Никола Максимовић примио је ових дана дужност од претстојника г. Милоша Ђурђића, који је премештен у истом својству у Вршац.

× Град Вршац добија Државну мушку занатску школу, које рад почиње почетком 1939 40 школске године.

× У великим ловачко-стрелачким утакмицама у Суботици, узео је учешћа најбољи ловац из Дунавске бановине.

× Пољопривредној комори Дунавске бановине стално стижу жалбе пољопривредника да откупљују пшеницу за ниже цене, него што то одговара утврђеним откупним ценама за нову жетву.

× Колонија Банатски Соколац добила је од Банске управе помоћ од 70.000 динара као прву накнаду штете коју је становништво претрпело од поплаве.

× У вези са већим зајмом који припрема да закључи Банска управа у Новом Саду, новосадска Трговинско-индустриска и занатска комора је израдила план за изградњу нових путева у Дунавској бановини.

× Сва села на железничкој прузи Сомбор-Стари Бечеј добила су електрично осветљење.

× У поведељак је избио пожар на салашу Михајла Борна у Бачком Градишту, којом је приликом изгорела комара сламе и неке пољопривредне ствари.

× У среду је погинуо у аутомобилској несрећи у близини Титела шофер Филип Шенц, док је пословођа фирме Југо-Бруна г. Малешевић, кога је Шенц возио, лакше повређен.

× У Уadini је 27 јула о. г. избио велики пожар у коме је до темеља изгорела циглана Брће Ђалинац, чија штета се цени на преко 100.000 динара.

Пољаци и Пољаци

У великом светском рату Пољаци су били у табору Тројног споразума а Чеси у табору Велике антанте. Када је дошло до мировних преговора, догодило се чудо: Велика антанта поред чешке ствари пригрлила је и пољску ствар. Свакако су ту играли улогу сентиментални разлози са француске стране као што су и у питању Мађара велику улогу играли сентиментални разлози са енглеске стране. Као што знамо наново су настале и Пољска и Чехословачка. Ни једни ни други нису схватили нову ситуацију и наставили су и даље своје путове дивергентности.

Особито конзеквентни у томе били су Пољаци. Они су се одликовали тиме, што су били словенске расе, али су се одрекли и одрицали словенске солидарности. Главном носиоцу тројног споразума морали су бити захвални, и били су. Дичили су се пријатељством Мађара, с којима су имали везе пролазне и незнатне у средњем веку. Дичили су се љубављу према Бугарима, који су за време светског рата нашли за добро, да прогласе да су они туранског порекла и туранске расе, а словенски говор њихов само је нешто безначајно спољашње. Пољаци су своје идеје и даље продубљивали: прогнали су Малорусе у својој земљи по оној због Николе треба мрзети и светог Николе. На том путу дошао је и рат чешко-пољски за Тјешин, затим познати пакт о ненападању из године 1934, те заузимање и окупација тога Тјешина 1938 године. А шта је данас? Данас видимо неке друге Пољаци.

Пятијско мишљење о Пољацима донео је „Хрватски дневник“ од 30 јула и ми га у целисти доносимо:

„Једини Мађар, с којим сам разговарао на прагу Пољске ми је, како сам већ у једном чланку извдио, приповиједао о вањској политичкој оријентацији Мађарске. Увјеравао ме, да ће питање мађарско-пољског пријатељства бити ликвидирано у случају рата најдуже за мјесец дана, јер да ће у томе року бити Пољска прегажена. Остао је код тога и овда, кад смо већ прешли границу и кад смо на пољској пограничној жељезничкој постаји видјели мађарску заставу, извјешену у част једне веће скупине мађарских излетника. Није промијенило мишљење ни након тога, што су се обређали срдачни поздраву, а сигурно би остао код њега и онда, кад би био видјео, како мађарска делегација полаже у Кракову красан вијенац на гроб Стјепана Баторна, бившег заједничког краља Пољске и Угарске. Његово се увјерење не би било поколебало ни касније, да је ту исту делегацију гледао, како купује медаљце Мајке Божје Ченстоховске, а сумњам, били се промијенило и коначно, кад је ова делегација задивљено посматрала Гдињу, дјело велике енергије, која толико импонира“.

Браћа Хрвати дакле верују у мађарско пријатељство са Пољацима?!

Истодобно читамо, да је мађарски министар спољних послова рекао:

„Мађарска остаје искрено привржена политици сила осовине и остаје верна својим пријатељима. Мађарска не тражи више, него што би могла да тражи. Мађарска жели да се споразуме са својим суседима и да живи у миру“.

Обоје је у складу, само треба разумети.

Истодобно читамо, да ће 2 и 27 августа бити правници немачке војске. Победу код Таненберга не треба заборавити.

Истодобно читамо, да је јуче у Љубну у Словеначкој прослављена двадесетогодишњица ослободилачких борби у Корупшкој и да је откривена спомен плоча на кући, у којој је основана Цељска Легија. Речи нема о ономе, под чијим окриљем је

ИСПИТИВАЊЕ ПОРЕКЛА

Ових дана је одбор чешке Народне заједнице претресао питање ревизије иметка личности, које су биле или су још увек активне у политичком и јавном животу. Донесен је закључак, који обавезује лица активна у политичком и јавном животу, да се подвргну непристрасној ревизији своје имовине. Ту ревизију ће извршити нарочито народни суд, који ће у ту сврху сазвати вођа Народне заједнице државни претседник др. Хаха. Одлука одбора Народне заједнице је поднесена државном претседнику дру Хахи, која је исту одобрио и издао наређење, да се спроведе у дело. Одлука, да се изврши ревизија имовине лица, која су од 28 октобра 1918 до 1 јула 1939 године била активна у политичком или јавном животу и да се утврде и казне она лица, која су се обогатила помоћу свог утицаја или утицаја других личности и политичких странака, вратила је веру народа у чистоћу јавног живота и правду.

Изврши ће се ревизија имовине следећих лица: 1) чланова одбора Народне заједнице; 2) лица која су била чланови законодавних тела; 3) чланова досадашњих влада; 4) чланова претседништва бивших политичких странака; 5) водећих секретара бивших политичких странака; 6) високих функционера самоуправа; 7) високих државних и јавних намештеника и 8) личности, које су заузимале водећа места у привредном животу.

Ревизија ће се проширити и на чланове породица напред именованих, ако постоји сумња да су намерно т. ј. свесно злоупотребили бесправно стечене повластице.

Одбор Народне заједнице позва ће лица, чији иметак треба да се ревидира, да у року од три месеца Народном суду поднесу билансу свог иметка на дан 1 јула 1939 и начин, како су тај иметак стекли. Тај исказ треба подупрти пореском пријавом, изјавом да је сваки поједини детаљ исказа истинит и изјазом, којом дотично лице пристаје, да се у циљу оверења, да ли су подаци тачни, може ревидирати сви њихови улози, текући ра-

та цељска легија могла да се образује.

Али још нешто не читамо. Шта ће сви ти рећи о церској победи? Они ће тада сви једногласно рећи, да је то био безначајан локалан догађај на почетку почетака. Треба ли и то да доживимо? Нипошто!

У Шапцу је основан одбор за прославу славне Церске победе, што је био фундаменталан догађај за стварање не само Југославије, већ и Пољске и Чехословачке и Румуније и Бугарске. Од тога одбора очекујемо, да ће бацити у трње познату србијанску скромност и да ће затражити, да се обави једна таква свечаност широм целе Југославије, каква још није обављена. У овим тешким данима скромност такве врсте врло је опасна и надамо се, да се у погрешку скромности неће пасти. *Ing. Миливој Матић*

ИМОВИНЕ ПОЛИТИЧАРА

чуни и депозити у новчаним заводима.

Народни суд, који ће вршити ревизију политички активних личности, има ће пет чланова. Чланови суда су: два судије највишег управног суда и један чиновник највише државне контроле, који је уједно претседник суда.

Народни суд ће испитати све податке о иметку појединих лица, која ће своје податке моћи бранити и тумачити лично, или преко свог правног заступника.

Пошто се ствар расправи на тајној седници, Народни суд доноси обичном већином пресуду, којом констатује, да је дотично лице: 1) свој иметак стекло на поштен начин, или 2) да је део или цео иметак стекло на непоштен начин. Пресуда је дефинитивна и не може се против ње апелирати.

Ако пресуда Народног суда констатује, да је извесно лице свој иметак стекло на непоштен начин, то лице ће бити искључено из Народне заједнице, даље ће бити позвано да се захвали на свима функцијама у организацијама, институцијама и удружењима, чији функционери морају уживати поверење националне јавности; даље ће дотично лице бити позвано, да иметак или онај део иметка, који је стекло на непоштен начин, преда Народну помоћ. Ако се приликом ревизије утврде кривична дела или други деликти, Народни суд ће доказни материјал предати надлежним судовима или властима.

Ако се неко лице не одазове позиву Народне заједнице, да поднесе исказ своје имовине, или ако се не одазове позиву Народног суда, Народни суд ће повести поступак на темељу другим начином набављеног материјала. Ако није могуће, или ако се неко лице не покори пресуди Народног суда, одбор Народне заједнице ће објавити јавности, да је то лице повредило грађанску и народну дисциплину и влада ће бити позвана, да предузме потребне мере.

* Свака кућа треба да има своју књижицу, а све књиге добићете у књижари „Славја“.

ШТА ПИШЕ ЧИТАЛАЦ?

Хвала Богу, што је дошло већ коначно до тога, да ћемо имати један споменик у Новом Саду! Хвала Богу! Али када помислим, да ће споменик бити међу фијакерима и смрдљивим коњима на Тргу Ослобођења, онда ми се жежи кожа! Мора се нешто предузети, да оквир овог знаменитог споменика буде нешто лепше од фијакера! Ипак је ругло нашег града да усред највећег и скоро јединог импозантног трга стоје укотљени фијакери, као на малом селу на жељезничкој станици!

Требао би упозорити надлежне органе, пропагаторе, и културне установе, да пазе на то, да већ једном нестане са трга Ослобођења ових кочијаша, ових прљавих коња, те да буде наш град барем донекле — као град, па када странци пролазе, да виде споменик а не стражњи део коња и смрдљивих брегова коњских балгала!

Надам се, да ће ме цењено Уредништво схватити и да ће у рубрици: Шта пише читалац, изнети горње.

Један грађанин.

Наше богатство....

Наша земља крије толика богатства да би на њој могло да живи три пута толико становника као данас. А данас, упркос тим богатствима, она није у стању да храни ни све нас.

Наше планине крију неизмерна рудна богатства. Али та су неискоришћена.

Наше долине, које би могле да постану родне житнице, леже под мочваром и шикаром.

Ми у бесцење извозимо наше сировине, а за скупе паре увозимо фабрикате.

Ми чак извозимо и радну снагу, а сва та богатства којима нас је обдарила природа леже мртва.

У исто време код нас има око 2 милиона сељачких душа, које би требало да живе од најамног пољопривредног рада.

Тежак је то рад. Треба од раве ворџе па до мркла мрака савијати грбачу по туђим њивама.

Али, макар да би и таквог посла увек било. Међутим, њега има само 2—3 месеца. Остало време ваља не радити, али зато — гладовати.

Та два милиона душа, које немају ни педља обрадиве земље, претстављају наш најтежи проблем, без чијег решења не може ни да се помисли на општи напредак нашег народа.

Наше горе чекају да буду прекопане и да нам пруже богатства која у њима леже.

Наше долине чекају на руке које ће да их исуше, искрече, узору, посеју и пожању.

Та два милиона душа, које данас не знају шта им носи дан а шта ноћ, треба да вађу рада и хлеба у великим јавним радовима и индустрији, коју треба подићи и оспособити да преради сировине које данас будашто продајемо.

Јавни радови и индустрија збрињуће не само та два милиона људи жељних рада и хлеба, него ће и свима нама довести благостање и бољи живот.

Обавештење играчима новинарске лутрије

Приређивачки одбор новинарске лутрије новосадске секције Југословенског новинарског удружења позива имаоце срећака ове лутрије, чије је вучење било 9 јула, да прегледају званичну листу добитака, објављену у „Новом Саду“ 16 јула о. г., те уколико им је срећка извукла да се јаве за овај добитак. Овом приликом треба послати срећку и назначити листу у којој је број извучен. Згодица се достављају и поштом, уз наплату поштарине.

Иако је издавање згодитака у току, потпорни фонд новосадског Новинарског удружења припрема нову лутрију у много већем обиму, користећи се искуством прве лутрије и захваљујући великом одзиву на који је наишла. Према новом плану, осим сензационалних великих награда, биће многобројни скуповени други предмети, али само луксузне ствари, јер се приметило да практични згодици нису наишли на тако радостан пријем као луксузни. Чим припреме буду довршене, објавиће се план ове нове велике лутрије.

Забрана издавања девизних уверења

На предлог комитета за извоз, Девизни одбор при Народној банци донео је одлуку, да се до даљег варењења не издају девизна уверења, без обзира да ли је у питању извоз у клириншке или неклинриншке земље за извоз следећих артикла: вуне, старог гвожђа, сирове гуме, скрове јуте, калаја, каучука, квебраха, сирове крупне коже, кокосовог уља, памучног влакна, рафије, рибањег уља и сумпорног уља.

Мусолиневи савети Италијанима

Мусолини је велик организатор свог времена и своје енергије. И то у толикој мери, да може да послужи као сјајан пример.

Једном је он, приликом заседања фашистичког савета, овако објаснио тајну свога духа: „Свој мотор сам подесио према извесном послу, а свој дан сам тачно разделио према задацима које имам да решим. Губитке времена и енергије свео сам на најмању меру. Да бих то постигао, ја сам себи израдио извесна правила која препоручујем свима Италијанима:

— Саставите програм рада за сваки дан и тај програм изводите са гвозденом последношћу. Не препуштајте ништа случају и ништа не остављајте за идући дан. Послове који се дневно понављају обављајте с механичком тачношћу. Мој посао нагледа ми лак, јер ми је драг. Када наиђем на неки тежи задатак, ту мојој вољи долази у помоћ моја чврста вера“.

Писма и рукописе, који се одnose на уредништво „Нови Сад“ треба слати на адресу: Нови Сад, поштански фах 14.

И на четвртој скупштини Удружења занатлија за град и срез Нови Сад победила је листа г. Стевана Токина

У прошлу недељу, 30 јула о. г. у Занатском дому, на Тргу Кнегиње Зорке, у Новом Саду, одржана је у овој години четврта скупштина Удружења занатлија за град и срез Нови Сад, коју је сазвала Трговачко-индустриска и занатска комора у Новом Саду. Прве две скупштине, које су закаване за 6 и 12 април о. г. Управна власт је растурила због борбе између две струје, које су се бориле за управу Удружења, а чији су носиоци листе били г. Стеван Токин столар и г. Живко Станојчић пекар. На трећој скупштини Удружења занатлија која је одржана 7 маја о. г., а која је трајала дубоко у ноћ, победила је листа г. Стевана Токина, столара, а листа господина Живка Станојчића пропала.

Против скупштинске одлуке о избору г. Токина, уложена је жалба Банској управи, у којој су жалбоци навели, да су избори вршени на неправилан начин и да је повређена тајност избора.

Банска управа је уважила жалбу и упутила Трговачко-индустриску и занатску комору у Новом Саду да распише нове изборе, што је комора и учинила и за 30 јули о. г. за три часа после подне сазвала нову — четврту скупштину.

За ову скупштину владало је велико интересовање међу занатлијама, како у граду Новом Саду, тако и у срезу новосадском. У гласачки списак било је пријављено 604 члана, од којих је гласало 567.

Истог дана, већ у 2 часа после подне, велика свечана дворана Занатског дома била је дупке пуна наших занатлија, а око 3 часа у истој дворани су се налазили и претставници Трговачко-индустриске и занатске коморе, г. др. Славко Петровић, заменик главног секретара коморе, г. др Душан Максимовић, секретар коморе, господ. Златоје Черкез, изасланик Управе полиције и претставници штампе.

Нешто после 3 часа после подне, скупштину је отворио изасланик Трговачко-индустриске и занатске коморе г. др. Славко Петровић, који је присутним занатлијама објаснио како ће се обавити избори и замолио их да очувају ред, како би тајност гласања била потпуно сачувана.

После овога је г. др. Славко Петровић саопштио присутнима да су истакнуте две листе и то: г. Стевана Токина, столара и г. Живка Станојчића, пекара.

Како су се оба кандидата споразумела, то је за председника скупштине изабран господ. Слободан Богојевац, кројач, а за овераче записника су изабрани г. г. Сретен Релић, ливац, Милаш Недаћ, кројач и Саво Панков обућар.

Тачно у 3 и по часа после подне отпочело се са гласањем. Сваки гласач добио је две листе, од којих је имао једну

да стави у празан коверат и залепи, те потом стави у сандуче које је стајало на столу претседавајућег г. Богојевца. Гласачи су те формалности обављали један по један у једној споредној соби, где никога, сем гласача није било, зато је гласање и текло веома споро, али је зато сачувана тајност и исправност избора.

Гласање је трајало од пола 4 после подне, па све до 8 и по часова увече, а протекло је у потпуном реду и без једног инцидента.

Пошто је гласање било завршено, комисија се повукла у једну споредну собу, у којој су се отварале и пребројавале гласанице. При отварању гласаница утврђено је да су предале три правне гласанице, док је једна била са обадве гласачке листе, те је на тај начин комисија морала да поништи 4 гласа.

Док је комисија у споредној соби сређивала и пребројавала гласове, у великој дворани Занатског дома преко 200 занатлија са великим нестрпљењем очекивало је резултат избора.

Тачно у 10 часова увече комисија је завршила рад и прешла у велику дворану, где је председник скупштине господ. Слободан Богојевац присутним занатлијама саопштио резултат. За листу господ. Стевана Токина гласало је 324, а за листу г. Живка Станојчића 239 гласова, те је на тај начин изабрана листа на челу са г. Токиним.

Пошто је саопштен резултат и дневни ред исцрпљен, г. Богојевац је закључио скупштину и замолио присутне занатлије да се у миру и реду развију и да не приређују никакве манифестације или демонстрације.

Листа г. Стевана Токина састављена је овако: председник г. Токин, столар, потпредседник г. Јакоб Берлет, бравар; чланови управе: Сретен Релић, металодивац; Младен Верначки, кројач; Јован Бајерле, крвнар; Стеван Ђомпарић, лимар; Коста Симин, обућар; Мита Будошан, ковач; Јован Нешић, зидар; Влада Возаревић, фризер; Рудолф Фукс, собослик; Гавра Којић, пекар; заменици: Милаш Недаћ, мушки кројач; Карло Пајдлер, столар; Фрања Ланц, обућар Н. С. IV; Васа Мијатовић, ковач; Ђура Пибергер, тесар; Фрања Буковенски, тапетар; Милош Козаров, пекар; Фрања Битерман, зидар Б. Јарак; Петар Јовановић, Беочин; Тодор Николић, Д. Св. Иван; Рада Дражић, Каћ; Емил Драгојлов, Руменка.

Надзорни одбор: редовни чланови: Рајмунд Готвалд, изр. карос; Милош Бугарски, кројач; Јосип Ковач, столар; Павле Белић, обућар; Милош Гавриловић, содаџија; заменици: Јован Ердеш, тапетар; Стеван Петров, бербер; Стеван Деметер, гравер; Вока Поповић, месар; Авдрија Гулачи, обућар.

Одбор чести: Гага Латинчић, папучар; Паја Давидовац, ћурџија; Фрања Цидлик, обућар; Младен Могин, ковач; Људевит Сечкар, колар.

Д. Чампрај

Кава је постала луксузно пиће за Новосађане

Код нас се, у нашем срећном граду, можемо сусрести са равним чудесима, страхотама и недаћама, која човека просто запањују. Цене у појединим првокласним каванама и ресторанима су већ дуже времена фантастично високе и стога се наши суграђани, који наве на сваки динар, већ одавно уздржавају да одлазе у кавану, јер је то за њих велики луксуз. Без 5— динара не може се ни замислити ни најкраћи боравак у нашој „отменој“ кавани.

Ако сте до скоро поручивали црну, српску каву у цевци, Ви сте имали оберкелнеру да „блехујете“ четири динара за течност, која веома мало личи на каву, јер нема никаквог укуса и много потсећа на Франкову цигуру. И шта је била последица наших сопственика великих и тобоже отмених кавана?

Људи су почели да рачунају реално: за четири динара, колико се плаћа за шољу и по слаћине, које кавецџије навивају српском или турском кавом, није вредно ићи у кавану. За толико пара могу се попити четири чокања шљивовице или клековаче или пак две чаше доброг, укусног српског вина, у другим локалима.

И наши љубитељи кавана и крчми су дошли до сазнања, да је каву пити у нашим великим каванама, не само раскош, него и велика обест, бацање пара. Они су се жалили и келнерима и власницима кавана, али ништа није ту помагало. Да би кавецџије још дље отишли у својој великој похлепности за зарадом, они су недавно повисили цену једне мале, сићушне цевке каве са пола динара. Ако хоћете драги и добри Новосађани, да омиришите каву у нашим тобожним елитним локалима, ви морате данас да платите 4 и по динара за сплаћину, водурину.

У Београду, у најотменијим ресторанима и каванама, једна одлична, занста добро кувана црна кава, кошта највише 2— динара. А има локала и у центру наше престонице, где се црна кава, гурмански кувана, продаје и за 1 и по и 1 динар.

И занста је крајње време, да се са тим несавесним кавецџијским спекулантима пречисти ствар, питање цене каве. Ми Новосађани нисмо будале, да плаћамо за шољцу и по рђаве, горке и неукусне каве 4 и по динара. То је данас велика сума, то је свота за коју се може купити пола килограма меса, то је новац, који нам сопственици великих кавана просто отимају из џепа.

Против оваког поступка, треба публика да одговори одлучним и дуготрајним бојкотом, све дотле, док сопственици кавана не буду увидели, да су искупили превише дозвољене границе!

Спортски недељни преглед

Још један велики успех југословенског спорта

Југославија је заслужено освојила првенство Европе у белом спорту

Претпоследњи дан јула месеца 1939 године, остаје златним словима записан у нашу скромну књигу великих успеха југословенског спорта. После Уругваја, победе над Енглезима у фудбалу, загребачки тениски шампионат Европе је нов доказ напретка, способности и виталности нашег народа на спортском пољу.

Шта да кажемо, када имамо много, много да кажемо нашим драгим мускетарима.

Милиони спортиста у нашој лепој Домовини са великим убуђењем и радошћу дочекала је давно жељену вест, да је Југославија освојила првенство Европе у тенису. Дакле, Југославија је најбоља у тенису у Европи. Бити бољи од Енглеске, где је колевка овог спорта; бити бољи од Француске, где је овај спорт такође стекао национално обележје; бити бољи од Мађарске, земље где постоји најстарија Висока гимнастичка школа, где се на спорт троше милиони, бити бољи од Велике Немачке, заиста није мала ствар.

Фрања Пунчеџ, Драгутин Митић, Фрања Кукуљевић и Јосип Палада су имена, о којима ће писати сва спортска светска штампа. То су имена, која се данас са великом љубављу и са поносом изговарају у спортском свету наше земље. Први међу њима, Фрања Пунчеџ је данас већ спортски идол, нека врста националног хероја, јер је Фрања Пунчеџ, син међумурских сељака, не само најбољи играч тениса у Европи, светска класа, већ и расни спортски представник наше младе и способне нације.

После победе наших мускетара над Немцима, њих очекује пут у Америку. Нећемо да будемо пророци, нећемо да се заносимо равним комбинацијама, али смело можемо да устврдимо, да ће наши представници у борби са репрезентацијом Аустралије у полуфиналном такмичењу за Девисов куп извући частан резултат. Осим тога, ако би се десило и тај случај, да наши противници буду само мало слабији, него што су — ми у борби против Американаца можемо да направимо огромну сензацију — да вратимо овај велики тениски трофеј у Европу. Живи били па видели...

Засада, ми смо потпуно задовољни и са неизмерно захвалношћу упућујемо нашим мускетарима срдачне поздраве на сјајном репрезентовању спорта наше лепе Домовине.

Жак и Балшић се састају у финале квалификационог такмичења

Ове недеље смо добила још један пар финалиста квалификационог такмичења за улазак у националну лигу. ССК је из-

губио усред Скопља од Балшића са 1:2 и тако испао из даљег такмичења. Суботички Жак је победио Крајишника са 4:0 и тако се квалификовао за финале. У недељу, суботички Жак треба да победи млади и напредни црногорски клуб, па да буде сигуран за улазак у лигу. То кажемо из тога разлога, јер је СК „Земун“ у врло слабој форми, тако да неће представљати опасну греду за одлични суботички клуб.

Новосадски „Галеб“ првак Београдског пливачког потсавеза

У Новом Саду је ове недеље одржавано првенствено такмичење за првака БПП-а. Учествовали су сви пливачки клубови, осим београдског „Севера“ који данас постоји само као „клуб за уживање“. Победио је новосадски „Галеб“, захваљујући својим пливачицама. У ватер-полу однео је победу „Војводина“ из Петровграда.

Решење је у раду

Дневна штампа пуна је алармантних вести.

Скоро се бојате да отпочнете разговор са неким познаником, јер тешко да вам неће почети да прича о рату.

На вештачки начин ствара се психова, која треба да нас увери да смо се вратили у дане 1914 године.

А све то има за циљ да се човечанство убеди да ће рат отклонити привредне недаће које владају светом.

Колико је мало истине у томе! Привредни живот неће се нормализовати ратом него радом.

Рад, не рат, донеће свима нама бољи живот.

Зато на све те алармантне вести, на сва говоркања и причања треба гледати са неверицом, јер и они који воде народе верују да решење није у рату него у раду.

Поуке о здрављу

Високи планински крајеви са шумама обично важе као одлична лечилишта за туберкулозне. Па ипак, карактеристична је појава, да у Тиролу пуним високих планина и шума, сваке године бележи максималан број туберкулотичних обољења међу самим Тиролцима.

Арапски лекар Авичена, кога су називали „краљем лекара“ (980—1037) написао је одличну медицинску студију под насловом „Медицински канон“, који је у оно време као најбољи лекарски уџбеник био превођен на многе стране језике.

Петролеум су некада лекари често препоручивали као лек.

Данас га званична медицина не признаје као лек. Али петролеум ипак служи и данас као народни лек. Узет у већим количинама изазива повраћање и мали поремећај у желуцу, али нема отровно, смртоносно дејство.

Мокраћна бешика обично може да прими у себе 200 до 400 кубних сантиметара мокраће, али у случају потребе, прима и 500 до 1400 кубних сантиметара у себе.

Мисли о женама...

Жена може својој најбољој пријатељици све опростити, само не нову хаљину и шешир.

Још виједна жена није похвалила своју пријатељицу, а да се после тога није горко покајала за то.

Завист је мана ових жена, које нису умеле никада искрено да воле. Завист се рађа тамо где љубав престаје.

Многи брак је само добар тренинг да се жена извежба у лажима.

Жена се увек лакше одриче мужа, него љубавника.

Има женских погледа који воле, милују, тепају и љубе, а има који убијају. Кад жена погледом убија, крајње је огорчена.

Жене јаког карактера не постоје. Жена може да има само јако срце.

Казати жени да је ружна и стара, горе је него јој зарити нож у срце.

СРБИЈАНСКА РАКИЈА

најбољи
тезелуци и њиће
у бифеу

ПОЛИТИКА

ПЕТРА ЗРИЊСКОГ Бр. 2.

СМЕДЕРЕВСКО ВИНО

Новосадска ћеретања...

Од чега се он боји

Циганин је упао у поседниково двориште негде, на новосадском салашу и уплашеним гласом рече:

— Господару, навини што сам упао у твоју кућу, али ме један коњ стално прогони и ја сам морао овамо да се склоним.

— Зар се ти бојиш од коња, Цигане? зачуђено га је упитао поседник.

— Коња се не бојим, али на коњу се налази један жандарм...

Поезија и проза

Млада женица, посматра намештај свога мужа, који је донео собом из момачког стана и каже, показујући на једну фотељу:

— Каж ми, злато моје, је ли да сам ја прва жена, која ћу сести на ову фотељу...

— Извини, драга женице, али треба да знаш, да је та фотеља из доба Луја Четрнаестог...

Оглас лицитације

за набавку дрвоног канцеларијског и другог намештаја

На основу чл. 82-98 Закона о државном рачуноводству Краљ. Банске Управе Дунавске Бановине у Новом Саду одржаће дана 19 августа 1939 године, у 11 часова у Економату (Змај Јовановићева 15) прву *оферталну лицитацију*, у скраћеном року за набавку дрвоног канцеларијског и другог намештаја.

Предрачунска сума је динара 605 085.

Кауција од динара 35.000 за домаће односно од динара 70.000 за стране држављане, у готовом новцу или у вредносним хартијама номиналне вредности, има се положити у благајну Краљ. Банске Управе најдаље до 10 часова на дан лицитације.

На првој лицитацији имају право учествовања искључиво домаће фирме, а евентуално на другој припустиће се и стране фирме. У случају да прва офертална лицитација не успе, тада ће се 30 августа 1939 године, одржати друга офертална лицитација, исто у скраћеном року, на истом месту, у исто време и под истим условима.

Писмене повуде имају се поднети на обрасцима израђеним од стране Економата. У колико поједине фирме, због краткоће времена, неби могле благовремено ове обрасце прибавити, тада фирме могу поднети и на својим обрасцима во с тим, да повуде у свему морају одговарати условима. Предмети се имају нудити према позицијама техничких услова те у понудама исказати појединачне и укупне цене понуђених ствари.

Писмене повуде таксирани са динара 300 — у државним и са динара 150 — у бановинским таксеним маркама, имају се у запечаћеном омоту, на коме треба навести: „Понуда за набавку дрвоног канцеларијског намештаја од понуђача Н. Н.“, предати Економату до 10 часова а после 10 часова па закључно до 11 часова председнику комисије на дан лицитације.

Понуђачи су дужни до часа лицитације приказати комисији Уверење од надлежне Трговинско-Индустријске Коморе о способности и подобности, уверење о плаћеној порези за протекло тромесечје и реверс о положеној кауцији.

Општи и технички услови, скице (варти), обрасци повуде као и сва остала обавештења могу се добити у Економату сваког радног дана од 12—14 часова.

Из Економата Краљ. Банске Управе Дунавске Бановине у Новом Саду I. број 22848 39 г.

Добро чишћено одело
је трајно и елегантно

ЕТИЛЕН

Нови Сад, Бр. Петра II. 4
Чисти суво ваше одело